BANKALARCA TİCARİ MÜŞTERİLERDEN ALINABİLECEK ÜCRETLERE İLİŞKİN UYGULAMA TALİMATI

Bu Talimat, bankaların ticari müşterileri ile gerçekleştireceği işlemlerde öngörülebilirliğin ve şeffaflığın artırılması, kavram ve terim birliğinin sağlanması ve aşırı ücretlendirmenin önlenmesi için, sunulan ürün veya hizmetler karşılığı alınabilecek ücretlerin tür ve nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını ve bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla yayımlanan Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4) (Tebliğ) hükümlerinin uygulama ayrıntılarını göstermektedir.

1) Kapsam

a. Tebliğ, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde banka olarak tanımlanan mevduat ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının;

   1. Diğer bankalar,
   2. 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan şirketler,
   3. 7/3/2020 tarihli ve 31061 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7)'in dördüncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde tanımlanan finansal tüketiciler,

   ile gerçekleştirdiği işlemlerden alınanlar hariç olmak üzere Türkiye'de yerleşik kişilerden alabilecekleri ücretleri düzenlemektedir.

b. Bankalar aracılığıyla kullandırılan Merkez Bankası kaynaklı reeskont ve avans kredilerine ilişkin alınabilecek ücretler Tebliğ kapsamı dışındadır.

c. Münhasıran kıyı bankacılığı yapan bankaların, Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'nin ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun çoğunluk hissesine sahip olduğu bankaların sunduğu ürün ve hizmetler karşılığında alabilecekleri ücretler Tebliğ hükümlerine tabi değildir.

d. Bankaların yurt dışında bulunan şubeleri, ATM'leri ve benzeri nitelikteki işlem noktaları bulundukları ülkelerin kurallarına tabi olup, Tebliğ hükümlerine tabi değildir.

e. Yurt dışında kurulu bulunan banka, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile benzer nitelikteki kuruluşlar da, mali kuruluş tanımına dâhil olduklarından, bankalar ile aralarındaki sözleşmede Türk hukukunun uygulanacağının öngörülüp öngörülmediğine bakılmaksızın işbu Tebliğ kapsamı dışındadırlar.

f. Bankaların Tebliğ hükümlerine tabi olmayan yurt dışında kurulu bir veya birden fazla banka veya diğer kuruluş ile birlikte sağladıkları kredilerde ise ticari müşteri ile yapılacak sözleşmeye bu banka ve kuruluşlar ile birlikte taraf olunması ve sözleşmede 27/11/2007 tarihli ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında

Kanun kapsamında yabancı hukukun uygulanacağının düzenlenmesi şartıyla söz konusu sözleşmeler kapsamında sunulan ürün ve hizmetler karşılığında alınabilecek ücretler Tebliğ kapsamı dışındadır.

2) Bilgilendirmeye ilişkin esaslar

a. Bankalar ticari müşterilerine sundukları ürün ve hizmetler karşılığında alacakları ücretlere ilişkin güncel bilgileri internet sitelerinde ilan etmekle yükümlüdür. Bu kapsamda, ücret kalemlerinin adı, azami tarifesi ve varsa asgari tarifesi Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) hariç haliyle yayımlanır. Tebliğ ile azami sınır getirilmiş ücretler hariç olmak üzere ilan edilen azami ücretlerde değişiklik yapılacağı durumlarda ilgili değişiklik yapılmadan Merkez Bankasına bildirimde bulunulur. Bildirilen azami tarifelerin üzerinde herhangi bir ücret tahsil edilemez.

b. Bankaların ücretlere ilişkin bilgileri, toplu olarak internet sitesinde Birliklerce yayımlanır.

c. Tebliğin ekinde yer alan kategoriler kapsamındaki özel ürün ve hizmetler ile söz konusu kategoriler dışındaki ürün ve hizmetler karşılığında alınabilecek ücretler, niteliği gereği genele ilan edilebilir olmayıp müşteriye/işleme özgü belirlenmesi ve Merkez Bankasının uygun görmesi kaydıyla, Tebliğin 5 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları çerçevesinde Bankalarca ve Birliklerce ilan edilmek ve bildirilmek zorunda değildir.

d. Ticari müşterilerle yapılacak sözleşmelerde, sözleşme kapsamında sunulacak ürün ve hizmetler karşılığında tahsil edilecek ücret kalemlerinin adı ve tanımı ile azami ve varsa asgari tarifesini içerecek şekilde bilgilendirme formu hazırlanmak zorundadır. Bilgilendirme formu sözleşmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Bilgilendirme formu ticari müşteriye, yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla iletilir.

e. Bankalar Tebliğ yürürlük tarihinden önce sözleşme yaptıkları müşterilerine söz konusu sözleşmeler kapsamında bilgilendirme formu vermek zorunda değildir. Bilgilendirme formu Tebliğ yürürlük tarihinden sonra yapılacak sözleşmeler kapsamında verilir.

f. Bankaca bir ürün veya hizmetin sunulmasından önce ticari müşteriye, tahsil edilecek ücret tutarına ilişkin, işlemin gerçekleştirildiği kanalın yapısına uygun yöntem ve araçlarla bilgi verilmesi şarttır. Bu işlemlerin şubede gerçekleştirilmesi halinde, bilgilendirme yükümlülüğünün yerine getirilmesi için, işlem sonrasında verilen dekont veya işlem fişinin ticari müşterice imzalanmış olması yeterlidir. EFT gibi anlık ürün ve hizmetler karşılığında alınan ücretler için işlem öncesinde yapılacak bilgilendirmeler ile gayri nakdi kredilerden alınan dönemsel ücretler için dönem başında yapılacak bilgilendirmeler de bu kapsamda değerlendirilir.

g. Belli bir süre boyunca aynı ücretin uygulanacağı standart nitelikteki ürün ve hizmetler karşılığında alınacak ücretler için bahse konu bilgilendirmenin yalnızca ilk ürün ve hizmetin sunulmasından önce yapılması yeterli olup, bu süre içerisinde ürün ve

hizmetlerin sunulmasından önce ayrıca bildirimde bulunma şartı aranmaz. Örneğin üye işyeri ücreti bir süre boyunca POS'tan geçen her işlem için aynı oran kullanılarak belirlenmektedir. Bu nedenle bankanın üye işyeri ücretini POS'tan ilk işlemin geçerek ücretin doğmasından önce ticari müşterisine bildirmesi yeterli olup, söz konusu ücret artmadığı müddetçe yeni bir bildirimde bulunmasına gerek bulunmamaktadır. Ücretin artması durumunda ise talimatın ilgili hükümlerinde belirtilen yeni oran uygulamaya konmadan iki iş günü öncesinde bildirimin yapılması gerekmektedir. Rotatif kredilerde dönemsel niteliğe sahip kullandırım ücreti de bu kapsamda değerlendirilebilecektir.

h. Bankalarca gerçekleştirilen işlemlerde ücret bilgisine işlem fişi üzerinde açıkça yer verilmesi zorunludur. Alan kısıtı dikkate alınarak, işlem fişi üzerinde ücret kaleminin kısaltması ve/veya Tebliğ eki listede belirtilen numarası kullanılabilir. İşlem fişinin işlemin yapıldığı kanal doğrultusunda bilgilendirme gereklerini yerine getirmesi yeterli olup, fiziken bulunması gerekmemektedir. İşlem anında verilecek işlem fişi, ekstre, sözleşme ve bilgilendirmeye ilişkin diğer evrak ayrıca ücretlendirilemez ancak, üçüncü kişilere ödenen tutarlar tahsil edilebilir. İşlem anı dışında geçmişe dönük olarak müşteri talebine binaen verilecek bilgilendirmeye ilişkin evrakın ücretlendirilmesinde Tebliğin 18 inci maddesi hükümleri geçerlidir.

i. Bankada hesabı bulunmayan ticari müşterilerce gerçekleştirilen işlemlerde, ücrete ilişkin bilgilendirme işlemin yapıldığı kanala uygun bir şekilde işlem anında yapılır. Bu işlemlerin şubede gerçekleştirilmesi halinde, bilgilendirme yükümlülüğünün yerine getirilmesi için, işlem sonrasında verilen dekont veya işlem fişinin müşterice imzalanmış olması yeterlidir.

j. Bankalar ticari müşterilerin onayını almaksızın yaptığı bildirimlerden ücret alamaz. Onay alınan bildirim işlemleri için tahsil edilecek ücret üçüncü kişilere ödenen tutarı, ilgili mevzuat gereği belirli bir şekilde yapılması zorunlu olan bildirim ve işlemlerde ise söz konusu bildirim ve işlemlerin maliyetlerini geçemez.

k. Bilgilendirme esasları Tebliğin ekinde yer alan kategoriler ile sınırlı kalmaksızın Tebliğ kapsamındaki bankalarca ticari müşterilerden alınacak tüm ücretler için geçerlidir. Bu çerçevede, Tebliğde belirlenen kategoriler dışında bankalarca ticari müşterilere sunulan ürün ve hizmetler karşılığında alınabilecek diğer ücretlere ilişkin bilgilerin de, bu maddenin (c) fıkrası saklı kalmak kaydıyla, bankaların internet sitelerinde ilan edilmesi gerekmektedir. Aynı şekilde söz konusu ücretlere ilişkin bilgiler bilgilendirme formu ile ticari müşteriye iletilmelidir.

l. Ticari müşterinin bilgilendirilmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirildiği hususunda ispat yükü bankalara aittir.

3) Ücretlere ilişkin esaslar

a. Tebliğ ile bankaların ticari krediler, dış ticaret, nakit yönetimi ve ödeme sistemleri kategorileri kapsamında sunacakları ürün ve hizmetler karşılığında alabilecekleri ücretler sınırlandırılmaktadır. Bu kategorilerde sunulacak ürün veya hizmetler

karşılığında Tebliğin ekinde yer alan ücretler dışında, niteliği itibarıyla bu kategoriler kapsamında sunulması gereken ürün veya hizmetler için başka adlar altında herhangi bir ücret alınamaz, ancak üçüncü kişilere ödenmek durumunda kalınan tutarlar ticari müşteriye aynen yansıtılabilir. Tebliğ kapsamında üçüncü kişilere ödenen tutarların ticari müşteriye yansıtılabileceğinin düzenlendiği hallerde, işlem başına maliyetin belirlenemediği durumlarda benzer işlemlerden doğan maliyetlerin ortalamaları baz alınarak ticari müşteriden tahsilat yapılabilir. Nitelikleri itibarıyla bu kategorilerde yer almayan ürün ve hizmetlerden alınabilecek ücretler serbestçe belirlenebilir. Dört kategori içerisinde yer alan bir ürün ve hizmetin bu kategoriler dışında yer alan bir ürün ve hizmet ile birlikte sunulduğu hallerde söz konusu ürün ve hizmetler arasında koşul ilişkisi bulunmaması ve ayrı sözleşmelerle sunulmaları şartıyla her bir sözleşme Tebliğ hükümleri açısından ayrı ayrı değerlendirilir. Bankalarca kamu kurum ve kuruluşlarına yapılmak durumunda kalınan ödemeler de üçüncü kişilere ödenen tutarlar kapsamındadır. Tebliğ ekinde yer alan ücret kalemlerinden sınırlama getirilmemiş olanların ücretleri bankalarca serbestçe belirlenir. Katılım bankaları Tebliğin ekinde yer alan ücretlerdeki kredi, faiz ve mevduat ifadelerinin yerine sırasıyla finansman, kâr oranı ve fon toplama terimlerini kullanabilir.

b. Birlikler, Merkez Bankasının uygun görüşünü alarak, Tebliğin ekinde yer alan ücretler için nitelikleri ile bağlantılı alt kalemler oluşturabilir. Bu durumda oluşturulan alt kalemin hangi ücret ile ilgili olduğu, oluşturulma gerekçesi ve ayrıntılı tanımı belirtilir. Tebliğ ekinde yer alan ilgili ücrete Merkez Bankasınca getirilen veya bankaca ilan edilen azami ücret ve sınırlamalar alt kalemler için de geçerli olup, oluşturulan alt kalemlerin bir ürün ve hizmet için birlikte tahsil edilmesi durumunda alınacak ücretlerin toplamı ilgili ücret için öngörülen azami tutarı geçemez. Birlikler, bu alt kalemlerin Tebliğin ekinde yer alan kalemlerden hangileri ile bağlantılı olduğunu ilan eder ve bankalara gerekli açıklamalarda bulunur.

c. Bankalar, ticari müşteriler ile yapacakları sözleşmeler çerçevesinde, Tebliğin ekinde yer alan kategoriler içerisinde değerlendirilmekle birlikte listelenen ücret kalemleri ile aynı nitelikte olmayan özel ürün veya hizmetler karşılığında ücret alabilmek için doğrudan veya Birlikler aracılığı ile Merkez Bankasına başvurur.

d. Bankalarca Tebliğde belirtilen dört kategori kapsamında sunulan bir ürün veya hizmet karşılığında Tebliğ ekinde yer alan ücretler dışında yeni bir ücret kalemi tesis edilebilmesi için Birliklere başvuruda bulunulmak zorundadır. Söz konusu başvurular, diğer bankaların görüşleri dikkate alınarak ve uygulama yeknesaklığı gözetilerek Birliklerce değerlendirilir. Uygun bulunan başvurular gerekçeleri ile birlikte Merkez Bankasının onayına sunulur.

e. Ticari müşterinin vazgeçtiği durumlar hariç herhangi bir sebeple ürün veya hizmetin sunulamaması halinde bankaca üçüncü kişilere ödenen tutarlar ile ürün veya hizmet banka bünyesinden sağlanmış ise, o ana kadar yapılan işlemlerle orantılı olacak şekilde makul bir ücret dışında başkaca bir ücret alınamaz. Alınmış olan ücretler iade edilir.

f. Bankalar birden fazla ürün veya hizmeti bir arada paket halinde sunabilir. Bu paketler için alınacak ücretler, paket içerisinde yer alan her bir ürün ve hizmet için bankalarca ilan edilen azami ücretlerin toplamını aşamaz. Tebliğ ile ücretine azami sınır getirilmiş ürün veya hizmetlere paket içerisinde yer verilemez. Tebliğ yürürlük tarihinden itibaren sınırlama getirilmiş olan ürünlerin bulunduğu paketler satılamaz.

g. Geçmiş dönemde alınan ve devam eden paketler içerisinde Tebliğ kapsamında ücretine sınırlama getirilmiş bir ürün veya hizmetin bulunduğu paketler en geç 3 ay içerisinde bu tebliğ şartlarına uygun hale getirilir. Paketin yeni ücreti ve pakete devam edilip edilmeyeceği ticari müşteri ve banka arasında yapılan anlaşma çerçevesinde belirlenir. Gerekmesi durumunda, süre ve kullanım dikkate alınarak ücret iadesi veya iptali yapılır.

h. Geçmiş dönemde alınan ve devam eden paketler içerisinde Tebliğ kapsamında ücret alınamayacağı düzenlenmiş olan herhangi bir ürün veya hizmetin bulunduğu hallerde söz konusu ürün veya hizmetler Tebliğ yürürlük tarihinden itibaren paketlerden çıkartılır. Paketin yeni ücreti ve pakete devam edilip edilmeyeceği ticari müşteri ve banka arasında yapılan anlaşma çerçevesinde belirlenir. Gerekmesi durumunda, süre ve kullanım dikkate alınarak ücret iadesi veya iptali yapılır.

i. Sözleşme veya eki olan bilgilendirme formunda belirlenen ücretlerde yapılacak artışlar, uygulanmaya başlanmadan en az iki iş günü önce ticari müşteriye yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı yoluyla bildirilir. Tebliğin 5 inci maddesinde altıncı fıkrasında düzenlenen belli bir süre boyunca aynı ücretin uygulanacağı bildirilmiş olan standart ürün ve hizmetler karşılığında alınacak ücretlerde yapılacak artışlar, uygun yöntem ve araçlarla ticari müşteriye en az iki iş günü öncesinden bildirilir. Artırımlar geçmiş döneme uygulanmaz. Bankaların, kampanya ve benzeri nedenlerle geçici süreyle indirim yaptıkları hallerde, indirim süresi önceden müşteriye bildirilmiş olmak kaydıyla, ücretlerin önceki seviyesine artırılmasına ilişkin bildirim zorunluluğu bulunmamaktadır. İlgili mevzuattaki bildirime ilişkin hükümler saklıdır. Tebliğde maktu olarak belirlenen parasal sınırlar ve azami ücretler her yıl, Türkiye İstatistik Kurumunca bir önceki yıl sonu itibarıyla açıklanan yıllık tüketici fiyat endeksi artış oranında Merkez Bankasınca artırılarak, bahse konu oranın açıklanmasını takip eden ilk iş günü bankalara bildirilir. Parasal sınırların artış ve ilanı, kendisinden büyük en yakın yüzlük tamsayıya yuvarlanması suretiyle yapılır. Azami ücretlerin artış ve ilanında virgülden sonra iki hane olacak şekilde, üçüncü hane 5 ve yukarısında ise yukarı, değilse aşağı şekilde yuvarlanır.

j. Sınırlanan ücretlere BSMV dahil değildir.

k. Tebliğ içerisinde geçen "üçüncü kişilere ödenen tutar" ile işlemin üçüncü kişiler yerine banka bünyesinde gerçekleştirilmesi halinde ticari müşterilerden alınacak "makul ücret", maliyete esas teşkil eden işlem ile doğrudan ilgili olan tutar esas alınarak belirlenir. Bu tutarlar hakkında bilgilendirmeye ilişkin esaslar işlem fişi üzerinde yer alması dışında uygulanmaz.

l. Bankalar Tebliğin yürürlük tarihinden önceki sözleşmeler kapsamında vadesi gelmiş ve tahakkuk etmiş ancak tahsil edilmemiş ücretler bakımından Tebliğ sınırlamalarına tabi olmaksızın sözleşmeleri çerçevesinde tahsilat yapabilir. Ancak, Tebliğin yürürlük tarihinden önce imzalanan sözleşmeler kapsamında olmakla birlikte henüz tahakkuk etmemiş tüm ücretler Tebliğde yer alan sınırlamalara tabidir.

m. Bankalarca ticari müşterilerden alınabilecek ücretlere ilişkin özel kanun hükümleri saklıdır.

4) Ticari Krediler

I. Ticari kredilere ilişkin ücretler

a. Ticari krediler kategorisi altında, ticari müşterilere nakdi ve dış ticaret işlemleri kapsamındaki akreditif ve banka kabul ve avali dışındaki gayri nakdi kredi kullandırımlarında, kredi ilişkisinin kuruluşundan söz konusu kredinin kapatılmasına kadar geçen süre boyunca bankalarca alınabilecek ücretler düzenlenmektedir.

b. Proje finansmanı, satın alım ve birleşme finansmanı, özelleştirme finansmanı ve yapılandırılmış finansman ile bunların refinansmanı için özel kredi sözleşmeleri veya genel kredi sözleşmesine ek sözleşme ve protokoller kapsamında kullandırılan krediler karşılığında alınan ücretler ticari krediler kategorisi kapsamında değerlendirilmez.

II. Kredi tahsis ve kullandırım

a. Bankalar kredi tahsis ve kredi kullandırım süreçlerini iki ayrı alt kalem olarak sınıflandırır. Kredi tahsis ücreti, akreditif ve banka kabul ve avali dahil dış ticaret kapsamında yer alan tüm gayri nakdi krediler ve ticari kredi kartları da dahil olmak üzere kredi riski oluşturabilecek tüm kredi limitlerine karşılık alınır. Kredi tahsis ücreti, tahsis edilen veya yenilenen limitin yüzde 0,20'sini geçemez. Limitin artırıldığı durumlarda ilave limitin üzerinden azami yüzde 0,20 oranında yeni bir kredi tahsis ücreti alınabilir. Limit tahsis veya yenileme talebi ticari müşteriden gelmediği müddetçe kredi tahsis ücreti alınamaz. Kredi tahsis ücreti ticari müşteriye tanınan kredi riski oluşturabilecek tüm kredi limitleri üzerinden hesaplanır. Azami kredi tahsis ücreti yıllık olup tahsis edilen limit süresinin ay sayısı dikkate alınarak oransal uygulanır. Kredi tahsis ücreti, tahsis dönemi içerisinde parçalı olarak tahsil edilebilir. Tahakkuk eden ancak tahsil edilemeyen kredi tahsis ücretleri takip eden yıllar içerisinde tahsil edilebilir.

b. Kredi kullandırım ücreti sadece nakdi kredilerden alınabilir, gayri nakdi kredilerden kullandırım ücreti alınamaz. Nakdi kredilerden peşin ya da dönemsel olarak alınabilecek olan kullandırım ücreti, kullandırılan kredinin yüzde 1,10'unu geçemez. Bir yıldan kısa vadeli kredi kullandırımlarında azami kredi kullandırım ücreti, vade gün sayısı dikkate alınarak ve nispi olarak düşülerek uygulanır.

c. Borçlu cari hesap ve kredili mevduat hesabı gibi rotatif krediler için kullandırım ücreti dönem sonlarında tahakkuk eder. Rotatif kredilerde kullandırım ücreti ortalama kredi

kullandırım bakiyesinin yıllık yüzde 1,10'unu geçemez. Ortalama kredi kullandırım bakiyesi hesaplanırken ilgili hesabın borçlu olduğu günlerin borç bakiyeleri toplanarak ilgili dönemin gün sayısına bölünür. Rotatif kredilerde kullandırım ücretinin bir yıldan kısa süreli dönemler için tahsil edilmesi durumunda dönem süresi dikkate alınarak söz konusu azami oran nispi olarak düşürülür. Bir yıldan uzun süreli dönemler için tahsil edilmesi durumunda ise söz konusu azami oran nispi olarak artırılır ve ilgili dönemin ortalama kredi kullandırım bakiyesine uygulanır. Rotatif krediler dışındaki nakdi kredi türlerinde, kullandırım ücreti her bir kullandırım anında tahakkuk eder, dönemsel olarak alınamaz.

d. Kredi kullandırım azami ücretine ilişkin nispi hesaplamalarda ay 30, yıl 360 gün olarak dikkate alınır.

e. Tarım kart gibi hedeflenmiş müşteri kitlesi için özel tasarlanmış kartlı uygulamalarda, karta tanımlı kredi limitlerinden üye iş yerlerinden yapılan mal ve hizmet alımlarında kredi kullandırım ücreti alınamaz.

f. Limit tahsis edilen ve kredi kullandırımı gerçekleştirilen ticari müşterilerden bu fıkranın (a), (b) ve (c) bendlerinde belirtilen kredi tahsis ve kredi kullandırım ücreti dışında, yıllık istihbarat ve operasyon ücreti, dönemsel hizmet komisyonu ve periyodik hizmet bedeli gibi adlar altında başkaca bir ücret alınamaz.

g. Kredi tahsis aşamasında limit tahsis edilmeyerek reddedilen kredi taleplerinden üçüncü kişilere ödenen tutarlar hariç olmak üzere herhangi bir ücret alınamaz.

h. Bu fıkranın (b) ve (c) bendinde yer alan sınırlamalar; Türk lirası nakdi krediler için uygulanır. Bunun dışındaki nakdi kredilerden alınabilecek kredi kullandırım ücreti serbestçe belirlenebilir.

III. Teminatlandırma

a. Kredinin tahsisinden kapatılmasına kadar geçen süre içinde yapılacak taşınır ve taşınmazlara ilişkin rehin ve ipotek tesisleri ile ekspertiz işlemlerinden alınabilecek ücret, bankalar tarafından üçüncü kişilere ödenen tutarın yüzde on beş fazlasını, hizmetin banka bünyesinde sunulması halinde ise hizmetin makul bedelini geçemez. Taşınmazlara ilişkin ipoteklerin değişiklik ve fek işlemleri, alacak temlik değerliliğinin belirlenmesine ilişkin çalışmalar, finansal kiralama sözleşme tescil bedeli ile teminata konu çek ve senetlerin keşidecilerine ilişkin gerçekleştirilen istihbarat gibi işlemler karşılığında alınabilecek ücretlerde de bu esaslar geçerlidir.

IV. Kapama

a. Bankalar kredinin bir ya da birden fazla taksit ödemesinin vadesinden önce yapılması veya kredi borcunun bir kısmının ya da tamamının erken ödenmesi durumunda erken ödeme ücreti tahsil edebilir.

b. Ticari müşterinin vadesi gelmemiş bir veya birden çok taksit ödemesinde bulunduğu veya kredi borcunun bir kısmını ya da tamamını erken ödediği hâllerde, banka erken

ödenen miktara göre tahakkuk etmeyen tüm faiz ve diğer maliyet unsurlarına ilişkin indirimleri yapmakla yükümlüdür.

c. Taksitli olmayan kredilerde anaparanın kısmen ödenmesi de bu fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında değerlendirilir. Rotatif krediler için yapılan ödemeler erken ödeme kapsamında değerlendirilmez.

d. 1/3/2021 tarihinden önce kullandırılan kredilerde, ticari müşterinin kredinin tamamı için erken ödeme talebinde bulunması halinde banka bu talebi kabul etmek zorundadır. Bu müşteriden Türk lirası krediler için alınabilecek erken ödeme ücreti, gerekli faiz ve diğer maliyet unsurlarına ilişkin indirimler yapılarak hesaplanan ve müşteri tarafından bankaya erken ödenen tutarın, kalan vadesi yirmi dört ayı aşmayan kredilerde yüzde birini, kalan vadesi yirmi dört ayı aşan kredilerde ise yüzde ikisini geçemez. Döviz cinsi veya dövize endeksli kredilerde söz konusu azami ücretler bir puan artırımlı olarak uygulanır.

e. 1/3/2021 tarihinden 30/6/2024 (dahil) tarihine kadar kullandırılan kredilerde ticari müşterinin kredinin tamamı için erken ödeme talebinde bulunması halinde banka bu talebi kabul etmek zorundadır. Bu müşteriden Türk lirası krediler için gerekli faiz ve diğer maliyet unsurlarına ilişkin indirimler yapılarak hesaplanan ve müşteri tarafından bankaya erken ödenen tutarın, kalan vadesi yirmi dört ayı aşmayan kredilerde yüzde ikisine, kalan vadesi yirmi dört ayı aşan kredilerde ise yüzde ikinin üzerine kalan vadenin yirmi dört ayı aşan kısmındaki her bir yıl için yüzde bir eklenerek hesaplanan tutara kadar erken ödeme ücreti alınabilir. Söz konusu hesaplamada kalan vadenin yirmi dört ayı aşan kısmındaki süreler yıla tamamlanır. Örneğin, vadesine 30 ay kalmış bir TL kredinin erken ödenmesi halinde alınabilecek azami erken ödeme ücreti yüzde üçü aşamaz. Döviz cinsi veya dövize endeksli kredilerde ise Türk lirası krediler için uygulanacak azami ücretin bir puan artırımlı hali uygulanabilir.

f. 1/7/2024 tarihinden itibaren kullandırılan kredilerde ticari müşterinin kredinin tamamı için erken ödeme talebinde bulunması halinde banka bu talebi kabul etmek zorundadır. Bu müşteriden gerekli faiz ve diğer maliyet unsurlarına ilişkin indirimler yapılarak hesaplanan ve müşteri tarafından bankaya erken ödenen tutar üzerinden, sabit faizli kredilerde aşağıda detaylarına yer verilen formül sonucunda hesaplanan oranı aşmayacak şekilde erken ödeme ücreti alınabilir. Değişken faizli krediler için erken ödenen tutarın yüzde ikisine kadar erken ödeme ücreti alınabilir.

f = Kredinin yıllık bileşik faiz oranını

k = Kalan ağırlıklı ortalama vadeyi (ay)

ifade etmek üzere;

1. Sabit faizli Türk lirası kredilerden alınabilecek azami erken ödeme ücretine; kredinin yıllık bileşik faiz oranının yüzde 5'i ile kalan ağırlıklı ortalama vadenin yüzde 0,20'sinin toplanması ile ulaşılır.

Sabit faizli TL kredinin azami erken ödeme ücreti= (f x %5) + (k x %0,20)

2. Sabit faizli döviz cinsi veya dövize endeksli kredilerden alınabilecek azami erken ödeme ücretine; yüzde 2 ile kalan ağırlıklı ortalama vadenin yüzde 0,15'inin toplanması ile ulaşılır.

Sabit faizli döviz cinsi veya dövize endeksli kredilerin azami erken ödeme ücreti = %2 + (k x %0,15)

Yıllık bileşik faiz oranı, ücret, vergi, harç ve benzeri yasal yükümlülükler hariç tutularak hesaplanacaktır. Kredinin kalan ağırlıklı ortalama vadesi hesaplanırken, kalan her bir taksitin vadesi ve kapama tarihi arasındaki gün farkı, kalan taksit tutarları ile ağırlıklandırılır. Gün cinsinden bulunan değer 30'a bölünerek aya dönüştürülür.

Bu formüller sonucunda bulunan azami ücret virgülden sonra iki hane olacak şekilde, üçüncü hane 5 ve yukarısında ise yukarı, değilse aşağı yönde yuvarlanır. Örneğin, hesaplanan azami ücretin yüzde 1,6412 bulunması halinde, bu ücret yüzde 1,64 olarak dikkate alınabilecektir.

Örnek 1: 100.000 TL tutarında aylık yüzde 2 faiz ile 24 ay vadeli kullandırılan ve taksit tutarları 5.287,11 TL olan ticari kredinin 22. taksitinin ödenmesine 15 gün kala kapatılması durumunda tahsil edilebilecek azami erken ödeme ücretine ilişkin hesaplama aşağıda örneklendirilmektedir:

$A = [\ (1 + aylık\ faiz)^{12} - 1\ ] \times \%5$

$B = \frac{\sum_{i=1}^{n} Kalan\ Taksit\ Tutarı_i \times Kalan\ Gün_i}{Kalan\ Taksitlerin\ Toplam\ Tutarı} \times \frac{1}{30} \times\ \%0{,}20$

i= 1,…,n'ye kadar olan kalan taksitler,

n= kalan toplam taksit sayısıdır.

$A = [\ (1 + \%2)^{12} - 1\ ] \times \%5$

$B = \left[\frac{(5.287{,}11\ x\ 15) + (5.287{,}11\ x\ 45) + (5.287{,}11\ x\ 75)}{5.287{,}11 + 5.287{,}11 + 5.287{,}11} \right] \times \frac{1}{30} \times \%0{,}20$

A ve B değerleri toplanarak azami erken ödeme ücreti hesaplanır. $A + B = \%1{,}64$

Örnek 2: 100.000 ABD Doları tutarında aylık yüzde 1 faiz ile 24 ay vadeli kullandırılan ve taksit tutarları 4.707,35 ABD Doları taksit olan ticari kredinin 22. taksitinin ödenmesine 15 gün kala kapatılması durumunda tahsil edilebilecek azami erken ödeme ücretine ilişkin hesaplama aşağıda örneklendirilmektedir:

$C\ = Sabit\ faizli\ döviz\ cinsi\ veya\ dövize\ endeksli\ kredinin\ azami\ erken\ ödeme\ ücreti$

$C\ = \%2 + (\ Kalan\ ağırlıklı\ ortalama\ vade\ x\ \%0{,}15)$

$C = \%2 + \left[\frac{(4.707{,}35\ x\ 15) + (4.707{,}35\ x\ 45) + (4.707{,}35\ x\ 75)}{4.707{,}35 + 4.707{,}35 + 4.707{,}35} \right] \times \frac{1}{30} \times \%0{,}15$

$C = \%2{,}23$

g. Bu fıkranın (f) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan formül 6/1/2025 tarihinden itibaren kullandırılan sabit faizli döviz cinsi veya dövize endeksli krediler için aşağıdaki şekilde uygulanır.

k = Kalan ağırlıklı ortalama vadeyi (ay) ifade etmek üzere;

Sabit faizli döviz cinsi veya dövize endeksli kredilerin azami erken ödeme ücreti = %3 + (k x %0,10)

h. Kredinin tamamının kapatılmaması durumunda bankalar erken ödeme talebini kabul etmemekte serbesttir. Kredinin tamamen kapatılmaması halinde, kısmi yapılan ödemelere ilişkin tahsil edilecek erken ödeme ücreti banka ve ticari müşteri arasında serbestçe belirlenir.

5) Dış Ticaret

I. Dış ticarete ilişkin ücretler

a. Dış ticaret kategorisi altında, ticari müşterilere ihracat ve ithalat işlemleri kapsamında sunulan gayri nakdi krediler ile diğer tüm ürün ve hizmetler karşılığında bankalarca alınabilecek ücretler düzenlenmektedir.

6) Nakit Yönetimi

I. Nakit yönetimine ilişkin ücretler

a. Nakit Yönetimi kategorisi altında, ticari müşterilerin nakit pozisyonlarını kontrol ve takip etmelerine imkân tanıyan hesap hizmetleri, nakit yatırma ve çekimi, para transferleri gibi hizmetler ile nakit akımlarını yönetmelerine yardımcı olan ve kredilendirmeyi de içerebilen ödeme ve tahsilata ilişkin ürün ve hizmetler karşılığında bankalarca alınabilecek ücretler düzenlenmektedir.

II. Tedarikçi finansmanı ve doğrudan borçlandırma sistemi

a. Tedarikçi finansmanı ve Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS), ana firma ve tedarikçilere (satıcılara) alacakları için tahsilat imkanı ve/veya garantisi sağlayan, karşı firma ve bayilere (alıcılara) ise kartlı ya da kartsız ödeme yöntemleri sunan sistem ya da ürünler bütünüdür.

b. Tedarikçi finansmanı ve DBS kapsamında sunulan ürün ve hizmetler, tebliğ ile düzenlenen ürün ve hizmetlerden herhangi birini içeriyorsa, ilgili esaslara tabi olarak ücretlendirme yapılır. Örneğin; DBS kapsamındaki kredili işlemler tebliğin kredi ücretlerine ilişkin ücretlendirme esaslarına tabidir.

III. Mevduat, katılım fonu ve kıymetli maden depo hesapları

a. Ticari müşterilerin açtıkları mevduat, katılım fonu ve kıymetli maden depo hesaplarının işletimi, işletime hazır bulundurulması, saklama hizmeti verilmesi ve bilgi işlem sistemi yatırımları kapsamında ücret alınamaz.

b. Mevduat, katılım fonu ve kıymetli maden depo hesaplarının açılması veya kapatılması karşılığında ticari müşterilerden ücret talep edilemez.

c. Şube kanalı ile saat 15.30 sonrasında gerçekleştirilen para yatırma işlemleri haricinde, ticari müşterinin mevduat ve katılım fonu hesabına kendisi ya da üçüncü bir kişi tarafından para yatırma işlemlerinden para yatırma adı altında ücret alınamaz. Ancak işlemin niteliği itibarıyla başka bir ücret kalemi ile ilişkilendirilebilecek ücretler alınabilir. Örneğin, başka banka ATM'si kullanılarak gerçekleştirilen para yatırma işlemlerinden üçüncü kişilere işlem karşılığı ödenen tutarın yüzde on beş fazlasını geçmeyecek tutarda ücret alınabilir. Benzer bir şekilde, işlemin niteliği itibarıyla kasadan havale sayılan para yatırma işlemlerinden havale ücreti alınabilir.

d. Ticari müşterinin, hesabının bulunduğu bankaya ait ATM'lerden kendi hesabı için kartla ya da kartsız limit/borç/bakiye sorgulama ve banka ile arasındaki sözleşmede belirlenen limitler dâhilinde para çekme işlemlerinden ücret alınamaz.

e. Bankanın kendi bünyesi dışındaki yöntem ve araçlar kullanılarak gerçekleştirilen işlemlerden alınabilecek ücret, diğer kuruluşa işlem karşılığı ödenen tutarın yüzde on beş fazlasını geçemez. Diğer kuruluşa ödenen tutarların işlem başına maliyetinin belirlenemediği durumlarda, benzer işlemlerden doğan maliyetlerin ortalamaları baz alınarak ticari müşteriden tahsilat yapılabilir.

IV. Para ve kıymetli maden transferleri

a. EFT işlemlerinden alınabilecek ücret, işlem tutarının 1.000 TL ve altında olması halinde mobil bankacılık uygulamaları ve internet bankacılığı aracılığıyla yapılan işlemler ile düzenli ödemelerde 1 TL'yi, ATM'den yapılan işlemlerde 4 TL'yi, diğer kanallar ile yapılan işlemlerde ise 5 TL'yi geçemez. İşlem tutarının 1.000 TL ile 50.000 TL arasında olması halinde bu sınırlar sırasıyla 2 TL, 8 TL ve 10 TL olarak, işlem tutarının 50.000 TL üzerinde olması halinde bu sınırlar sırasıyla 25 TL, 50 TL, 100 TL'yi geçmemek üzere uygulanır. Kiosk ile yapılan işlemler ATM'den yapılan işlemler gibi ücretlendirilir[1].

b. (Mülga: 1/12/2023)

c. Havale işlemlerinde uygulanacak azami ücretler Türk lirası, yabancı para ve kıymetli maden transferi farkı gözetilmeksizin bu fıkranın (a) bendinde belirtilen limit ve işlem kanalı ayrımlarına tabi olarak ilgili ücretlerin yarısı oranında uygulanır. Yabancı para ve kıymetli maden havalelerinde bu fıkranın (a) bendinde belirtilen

[1] Tebliğin 7 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 6/1/2026 tarihinden itibaren; EFT işlemlerinden alınabilecek azami ücret, aşağıdaki tabloda belirtilen şekliyle uygulanır. Havale ve FAST işlemlerine ilişkin azami sınırlar da sırasıyla bu fıkranın (c) ve (h) bendinde yer alan hükümler çerçevesinde, güncellenen tutarlar doğrultusunda uygulanır.

EFT	8.300 TL ve Altı	8.300,01-399.000 TL	399.000 TL Üzeri
Mobil/İnternet/Düzenli Ödeme	7,97	15,96	199,41
ATM/Kiosk	27,84	55,69	398,83
Diğer	39,87	79,76	797,68

limitler uygulanırken, işlem tutarının Türk lirası karşılıkları banka gişe döviz alış kurları kullanılarak bulunur.

d. Aynı gün içerisinde aynı hesaba, isme veya karta aynı hesaptan, isimden veya karttan ayrı ayrı yapılan para transferi işlemlerinde, alınacak EFT, FAST ve Havale ücretinin hangi sınır dilimine tekabül edeceği, transfer edilen toplam tutar üzerinden belirlenebilir. Bu şekilde gerçekleşen işlemlerden alt sınır dilimi kapsamında ücretlendirilen işlemler için alınan ücretler, toplam tutarın üst sınır dilimine girmesi nedeniyle alınabilecek ilave ücretler belirlenirken dikkate alınır.

e. Kıymetli maden transfer işlemlerinden alınacak ücret, transfer sistemini işleten kuruluş tarafından işlem başına belirlenen transfer ücretinin yüzde on beş fazlasını aşamaz.

f. Uluslararası para transferleri ve mesajlaşma ücreti bankalar ile ticari müşteriler arasında yapılan sözleşmeler çerçevesinde belirlenir.

g. Para transferi ve kıymetli maden transferi işlemlerinde, müşterinin hatası nedeniyle para iadesi gereken durumlarda, üçüncü kişilere ödenen tutarlar dışında müşteriden herhangi bir ücret alınamaz.

h. FAST işlemleri karşılığında alınabilecek ücret, bu fıkranın (a) bendinde belirtilen azami ücret sınırlamalarına tabidir.

i. Hesaptan hesaba işyeri ödemelerinde gönderenden ücret alınamaz.

V. Kiralık kasa

a. Ticari müşteri ile banka arasında düzenlenen sözleşme ile belirlenen hizmetler karşılığında kiralık kasa ücreti alınabilir.

b. Kiralık kasa ziyaretine ilişkin herhangi bir ücret alınamaz.

c. Kiralık kasa depozito bedeli, kiralanan kasanın bir yıllık kira bedelini aşamaz. Yıllık kira bedeli olarak sözleşme tarihinde geçerli olan azami ücret kullanılabilir. Kiralık kasa hizmetinin sona ermesi hâlinde kiralık kasaya ilişkin ticari müşteri tarafından gerçekleştirilen bir hasar, ödenmeyen kira bedelleri ve kiralık kasa sözleşmesinden doğan diğer borçlar depozito ücretinden düşülerek kalan tutar iade edilir.

VI. Aracılık hizmetleri

a. Üçüncü kişilerin fatura ve benzeri tahsilatlarına aracılık işlemlerinde ödeme yapan ticari müşteriden ücret talep edilemez. Bankalar, bu tür işlemlerde tahsilatlarına aracılık yapılan taraftan ücret talep edebilir.

VII. Belge ve bilgilendirme

a. Ticari müşterilerce sözleşme, işlem fişi ve benzeri belgelerin bir örneğinin talep edilmesi hâlinde, ilgili dokümanın düzenlenme tarihinden sonraki ilk yıl için

yalnızca üçüncü kişilere ödenmek durumunda kalınan tutarlar alınabilir. İlgili belgenin düzenlenme tarihinden itibaren bir yılın üzerinde sürenin geçmesi hâlinde, ticari müşteriye bilgi verilmek suretiyle, yapılan işlemle orantılı olacak şekilde makul bir ücret alınabilir.

b. Ticari müşterinin basılı ekstre taleplerinden alınabilecek ücret, bankalar tarafından üçüncü kişilere ödenen tutarı, hizmetin banka bünyesinde sunulması halinde ise hizmetin makul bedelini geçemez.

7) Ödeme Sistemleri

I. Ödeme sistemlerine ilişkin ücretleri

a. Ödeme sistemleri kategorisi altında, üye işyerlerine sağlanan her türlü hizmetler ile ticari kartlarla ilintili ürün ve hizmetler karşılığında bankalarca alınabilecek ücretler düzenlenmektedir.

II. Üye işyeri ücretleri

a. Kredi kartı ile yapılan işlemlerde azami üye işyeri ücreti Merkez Bankası tarafından ilan edilen referans oran kullanılarak belirlenir.

b. Azami üye işyeri ücretine baz teşkil eden "referans oran" hesaplanırken;

1. Referans oran olarak, 32-45 gün vadeli olarak açılan Türk lirası cinsi tüm mevduat türlerine bankaların uyguladıkları ağırlıklı ortalama akım faiz oranı üzerinden hesaplanan oran ile Merkez Bankasınca belirlenen politika faizinin yüzde on artırılması ile hesaplanan oran arasından düşük olan dikkate alınır.
2. Bankalarca Merkez Bankası'na haftalık frekansta bildirilmekte olan ve ilgili haftada 32-45 gün vadeli olarak açılan (akım) Türk lirası cinsi tüm mevduat türlerine uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranları kullanılır. Söz konusu faiz oranları, yıllık bileşik faiz oranı şeklinde bildirilmekte olup Merkez Bankası tarafından hesaplanan sektörün ağırlıklı ortalama faiz oranı, basit faiz oranına dönüştürülür.
3. Bankalarca açılan mevduatlara uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranlarının resmi yayımlanma takvimine göre mevcut olan son iki haftalık veri esas alınarak hesaplanan basit faiz oranlarının hacimlerle ağırlıklandırılmış ortalaması referans oran olarak dikkate alınır.
4. Merkez Bankasınca belirlenen politika faizinin yüzde on artırılmış halinin dikkate alınacağı durumlarda ise söz konusu oran aylığa çevrilerek uygulanır.
5. Hesaplamalarda yıl 365 gün, ay ise 30 gün olarak dikkate alınır.

c. Referans oran ve her bir taksit için ilave edilecek oran, Merkez Bankası tarafından her ayın sondan beşinci iş günü, virgülden sonra sırasıyla iki ve üç haneli olarak resmi internet sitesinde ilan edilir. Ancak, ilgili ayın sondan beşinci iş gününden sonra aynı ayda Para Politikası Kurulu Toplantısı yapılması halinde, referans oran toplantının yapıldığı tarihteki en güncel veriler çerçevesinde hesaplanarak ilan edilir. Hesaplanan referans oran, bir önceki ilan edilen referans orandan aşağı ya da yukarı yönde yüzde

beşten fazla değişmesi halinde referans oran güncellenir. Ancak her hâlükârda ilan edilen referans oran yüzde 3,11'i aşamaz.

d. Azami üye işyeri ücreti, referans oranın ilan tarihini takip eden ayın ilk gününden itibaren güncellenerek uygulanır.

e. Mal ve hizmet alımlarında, işlem tutarlarının üye işyerinin serbest kullanımına ertesi gün aktarılması halinde (blokesiz çalışma) aşağıdaki formüller esas alınır:

R_f = Referans oranını

$K_{Peşin}$= Taksitsiz işlemlerde uygulanan azami üye işyeri ücretini

$K_{Taksitli}$= Taksitli işlemlerde uygulanan azami üye işyeri ücretini

T=Taksit sayısını (peşin işlemlerde 1 alınır)

ifade etmek üzere;

1. Taksitsiz (peşin) kredi kartı işlemlerinde üye işyerine uygulanacak azami üye işyeri ücreti, aylık referans oranının 0,45 puan artırılmış halini geçemez.

$$K_{Peşin} = R_f + 0{,}45$$

2. Banka kartı işlemlerinde üye işyerine uygulanacak azami üye işyeri ücreti ise yüzde 1,04'ü aşamaz.

$$K_{Peşin} = \%1{,}04$$

3. Taksitli işlemlerde azami üye işyeri ücreti, taksitsiz işlemlerde geçerli olan azami üye işyeri ücretine her bir taksit için bu ücretin en fazla yüzde 50'si ilave edilerek uygulanır.

$$K_{Taksitli} = \left[K_{Peşin} + \left[(T-1) \times K_{Peşin} \times 0{,}50\right]\right]$$

4. Bankalar ile üye işyerleri arasında yapılan özel anlaşmalar çerçevesinde tarım sektörü gibi hedeflenmiş müşteri kitlesi için tasarlanmış kartları kabul etmek suretiyle ödeme sürelerinin ertelendiği kart uygulamalarında, kart hamilinin ödemelerinin faizsiz ötelendiği süreler ay olarak belirlenir ve kredi kartı işlemleri için üye işyerinden talep edilebilecek azami üye işyeri ücreti hesabında çarpan olarak dikkate alınır. Azami üye işyeri ücreti, ay sayısı ile taksitsiz işlemler için geçerli olan azami ücret çarpılarak hesaplanır.

   Örnek: Faizsiz öteleme süresinin 4 ay 20 gün olduğu (4+(20/30)=4,67 ay) ve taksitsiz işlemlerde kredi kartı işlemleri için uygulanan azami üye işyeri ücretinin 1,20 olduğu harcamalarda üye işyeri ücreti yüzde 5,60'ı (=$Kpeşin$×4,67) aşamaz.

f. Mal ve hizmet alımlarında, üye işyeri ücreti alınmayıp işlem tutarının üye işyerinin serbest kullanımına ertesi gün aktarılmaması (tam blokeli çalışılması) halinde;

1. Kredi kartı ile yapılan taksitsiz işlemlerde, işlem tutarının üye işyeri serbest kullanımına geçeceği süre (bloke süresi) işlem tarihinin ertesi gününden itibaren 40 günü aşamaz. Banka kartı ile yapılan işlemlerde ise bu süre 15 günü aşamaz.

2. Taksitli işlemlerde, işlem tutarının taksitler halinde üye işyerinin serbest kullanımına geçtiği durumlarda, üye işyerine yapılan ödemelerdeki taksit sayısı kart sahibine uygulanan taksit sayısını aşamaz. Her bir taksit için üye işyerine yapılan ödeme süreleri 40 günü aşamaz.

3. Taksitli işlemlerde, işlem tutarının tek seferde üye işyeri serbest kullanımına geçtiği durumlarda, azami bloke süresi taksitsiz işlemlerde geçerli bloke süresine her bir taksit için 20 gün ilave edilerek uygulanır.

4. Bu fıkranın (e) bendinin (4) numaralı alt bendinde detaylarıyla açıklanan ödeme sürelerinin ertelendiği kart uygulamalarında azami bloke süresi, ay sayısı ile taksitsiz işlemler için geçerli olan azami bloke süresi çarpılarak hesaplanır.

g. Mal ve hizmet alımlarında, hem üye işyeri ücreti alınıp hem de işlem tutarının üye işyerinin serbest kullanımına ertesi gün aktarılmaması (kısmi blokeli çalışılması) halinde azami üye işyeri ücreti, işlem tarihinin ertesi günü ile işlem tutarının üye işyerinin serbest kullanımına geçmesi arasında kalan gün sayısı ve bu fıkranın (f) bendinin (1) numaralı alt bendindeki kart tipine göre belirlenen azami gün sınırı dikkate alınarak aşağıdaki formül çerçevesinde hesaplanır.

$$Azami\ üye\ işyeri\ ücreti = \left[K_{Peşin} \times [1 + (T-1) \times 0{,}50]\right] \times \left[1 - \frac{B}{B_{Azami} + 20 \times (T-1)}\right]$$

B = İşlem tarihinin ertesi gününden üye işyerinin serbest kullanıma geçene kadarki gün sayısı (bloke gün sayısı)

B_{Azami}= Kart tipine göre azami bloke gün sayısı

Bu fıkranın (e) bendinin (4) numaralı alt bendinde detaylarıyla açıklanan ödeme sürelerinin ertelendiği kart uygulamalarında ay bazında faizsiz öteleme süresi dikkate alınarak uygulanabilecek azami üye işyeri ücreti aşağıdaki formül çerçevesinde hesaplanır.

$$Azami\ üye\ işyeri\ ücreti = \left[K_{Peşin} \times Faizsiz\ Öteleme\ Süresi\right] - \left[\left(\frac{K_{Peşin}}{B_{Azami}}\right) \times B\right]$$

h. Yurt dışında ihraç edilmiş kartların kullanıldığı işlemlerde, blokesiz çalışılması halinde, uygulanacak azami üye işyeri ücreti yüzde 1,90'ı geçemez. Bu kartlar ile yapılan işlemlerde blokeli ya da kısmi blokeli çalışılması halinde bu fıkranın (f) ve (g) bentlerinde kredi kartı işlemleri için öngörülen hükümler geçerli olup, hesaplamalarda taksitsiz işlemlerde uygulanan azami üye işyeri ücreti olarak 1,90 dikkate alınır.

i. Hem taksitsiz hem de taksitli işlemler için işlem tutarının, taraflarca belirlenen tarihten önce üye işyerinin talebi doğrultusunda serbest kullanımına aktarılması halinde üye işyerinden alınabilecek azami bloke çözüm ücreti aşağıdaki formüller ile hesaplanır. Kalan ağırlıklı ortalama bloke gün sayısı, her bir tutarın orijinal hesaba geçiş tarihine göre kalan günlerin ilgili tutarlarla çarpımının, toplam tutara oranlanması yoluyla hesaplanır.

$$Azami\ Bloke\ \text{Çözüm Ücreti} = K_{Peşin} \times \left[\frac{Kalan\ Ağırlıklı\ Ort.Bloke\ Gün\ Sayısı}{B_{Azami}} \right]$$

veya

$$Azami\ Bloke\ \text{Çözüm Ücreti} = \frac{\sum_{i=1}^{n} Kalan\ Bloke\ Gün\ Sayısı_i \times K_{peşin} \times Taksit\ Tutarı_i}{B_{Azami} \times Kalan\ Taksitlerin\ Toplam\ Tutarı}$$

i= 1,…,n'ye kadar olan kalan taksitler,

n= kalan toplam taksit sayısıdır.

Formüldeki tüm parametreler için, bloke çözümünün gerçekleştiği işlem tarihinde geçerli olan oran ve süreler dikkate alınır.

j. Üye işyerinin onayı ile kart sahibine aktarılmak üzere alınan ücretler haricinde üye işyerinden, üye işyeri ücreti dışında mal ve hizmet tutarı üzerinden başkaca bir ücret alınamaz.

k. Üye işyeri ücretleri hesaplamalarında bulunan değer virgülden sonra iki hane olacak şekilde, üçüncü hane 5 ve yukarısında ise yukarı, değilse aşağı yönde yuvarlanır.

l. Banka kartı ile yapılan mal ve hizmet alımlarında işlem tutarının üye işyerinin serbest kullanımına aktarılması için öngörülen düzenleme ve sınırlamalar işlem tutarının ertesi gün aktarılmasına ilişkin koşul hariç olmak üzere hesaptan hesaba işyeri ödemeleri için de uygulanır. Hesaptan hesaba işyeri ödemelerinde işlem tutarının işlem tarihinde ticari müşterinin serbest kullanımına aktarılması esastır. Bu kapsamda azami üye işyeri ücreti ve blokeli çalışmaya ilişkin düzenleme ve sınırlamalar bu esas çerçevesinde hesaptan hesaba işyeri ödemeleri için de geçerlidir. Örneğin, işlem tutarının ticari müşterinin serbest kullanımına geçeceği süre (bloke süresi) işlem tarihinden itibaren 15 günü aşamaz. İşlem tutarının ticari müşterinin serbest kullanımına işlem tarihinde aktarılması halinde, uygulanacak hesaptan hesaba işyeri ödemeleri ücreti, %1,04'ü geçemez.

m. Banka kartı ile yapılan mal ve hizmet alımlarında işlem tutarının üye işyerinin serbest kullanımına aktarılması için öngörülen düzenleme ve sınırlamalar ön ödemeli kartlar için de uygulanır.

III. Ticari kart ile yapılan işlemler

a. Ticari kredi kartı borcunun tahsis edilen kart limitini aşması durumunda limit aşım ücreti alınamaz.

b. Ticari müşterinin ticari kredi kartından yaptığı taksitsiz veya taksitli nakit avans işlemlerinden tahsil edilebilecek ücret, nakit avans tutarının yüzde birini geçemez. Nakit avans niteliğinde olmayan fatura ödemeleri için nakit avans ücreti alınmaz. Tarım kart gibi hedeflenmiş bir müşteri kitlesi için özel tasarlanmış kartlı uygulamalar da nakit çekimlerinde uygulanan azami yüzde birlik ücret sınırlamasına tabidir. Bu kartlardan yapılan nakit çekimlerinin rotatif bir kredi hesabına bağlı olarak çalıştığı hallerde, Talimatın 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi uygulanır. Mal ve hizmet alımı dışında ticari kredi kartıyla gerçekleştirilen EFT, havale gibi nakit nitelikli her türlü işlem nakit avans limitinden kullanılmış olarak dikkate alınır.

c. Nakit avans kullanımının bankanın kendi bünyesi dışındaki yöntem ve araçlar kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde bu maddenin (b) bendinde belirtilen ücretlere ek olarak ticari müşteriden tahsil edilebilecek tutar, üçüncü kişilere ödenen tutarın yüzde on beş fazlasını geçemez.

d. Ticari kredi kartlarında, güncel ekstre bakiyesinin ya da alışveriş sonrası işlem tutarının belirli bir dönem ertelenmesi, ekstre bakiyesinin veya alışveriş sonrası işlem tutarının taksitlendirilmesi ya da ilave taksit yapılması, hesap özeti son ödeme tarihinin belirli bir süre uzatılması ve benzeri hizmetlerden ücret tahsil edilemez.

e. Bankalar, yıllık üyelik ücreti ve benzeri ad altında ücret tahsil etmedikleri bir ticari kredi kartı türü sunmak zorundadır. Ücretsiz ticari kredi kartı başvurularının bankalarca reddedilmesi hâlinde, bu başvuruya istinaden yıllık üyelik ücreti olan ticari kredi kartı verilemez. Bankalar, yıllık üyelik ücreti bulunmayan ticari kredi kartı limitini belirlerken, yıllık üyelik ücreti bulunan ticari kredi kartı değerlendirme kriterlerini aynen uygulamakla yükümlüdür. Bankalar, yıllık üyelik ücreti bulunan kredi kartının limiti aynı kalmak kaydıyla yıllık üyelik ücreti bulunmayan kredi kartı ile değiştirme taleplerini yerine getirmek zorundadır.

f. Ticari banka kartları ile sanal kredi kartlarından yıllık üyelik ücreti alınamaz.

g. Asıl ticari karta bağlı olarak sunulan her bir ek kredi kartının yıllık üyelik ücreti, asıl ticari kartın yıllık üyelik ücretinin yüzde ellisini geçemez.

h. Ticari kredi kartı üyelik ücreti, ancak borçlandırıcı nitelikteki ilk kullanımı müteakip ve yıllık olarak tahakkuk ettirilebilir.

i. Kayıp, çalıntı ve benzeri nedenler dolayısıyla gerçekleştirilen kart yenileme işlemleri karşılığında sadece üçüncü kişilere ödenen tutarlar tahsil edilebilir.

Ek-1 Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlerin Tanımları ve Kapsamları

1. Ticari Krediler

1.1. Kredi Tahsis ve Kredi Kullandırım

1.1.1. Kredi Tahsis ve Kredi Kullandırım Ücreti: Kredi tahsis ücreti, kredi riski oluşturabilecek tüm nakdi ve gayri nakdi krediler için ticari müşteriye limit tahsisi yapılması, tahsis edilen limitlerin yenilenmesi ve güncellenmesi durumlarında yapılan istihbarat, mali analiz ve değerlendirme çalışmalarına istinaden alınan ücrettir. Kredi kullandırım ücreti, tahsis edilen limitlerden nakdi kredi kullandırımına istinaden, rotatif kredilerde dönem sonlarında, diğer nakdi kredilerde her bir kullandırım anında tahakkuk eden ücrettir. Finansal kiralama işlemlerinden alınan tahsis ve kullandırım ücretleri de bu tanım kapsamındadır.

1.1.2. İtibar/Niyet/Referans Mektubu Düzenleme Ücreti: Elektronik ortam üzerinden sunulanlar da dahil olmak üzere düzenlenen itibar mektubu, teminat mektubu düzenleneceğine dair muhataba hitaben verilen niyet mektubu ve referans mektupları karşılığında alınan ücretlerdir.

1.2. Teminatlandırma

1.2.1. Ekspertiz, Teminat Tesis, Değişiklik ve İptal Ücreti: Teminat konusu taşınır ya da taşınmazların teminat değerliliğinin tespiti için yürütülen ekspertiz faaliyetleri, taşınmazlara ilişkin ipoteklerin tesis, değişiklik ve fek işlemleri, taşınırların rehin tesisi süreçleri, alacak temlik değerliliğinin belirlenmesine ilişkin çalışmalar, finansal kiralama sözleşme tescil bedeli ile teminata konu çek ve senetlerin keşidecilerine ilişkin gerçekleştirilen istihbarat işlemleri kapsamında tahsil edilen ücretlerdir.

1.3. Kredi Riski Süreci

1.3.1. Yapılandırma, Temdit/Ödeme Planı ve Faiz Değişikliği Ücreti: Kredi riski devam eden nakdi ve gayri nakdi bir kredide teminat, vade, ödeme planı, oran ve benzeri diğer koşullarda değişiklik yapılarak kredinin yeniden yapılandırılması, kullandırılan kredilerin başlangıçta belirlenen ödeme planı ve faiz gibi bankaların kredi onay şartlarını etkileyen her türlü koşulun değiştirilmesi karşılığında alınan ücrettir. Bu ücret, finansal kiralama işlemleri için de alınabilir.

1.3.2. Taahhüt/Taahhüde Uymama Ücreti: Taahhüt ücreti, genel kredi sözleşmeleri kapsamında olmayıp özel metinli bir kredi sözleşmesi ile fiyat veya limit taahhüdü verilerek ticari müşterilere tahsis edilen ve kullandırılması taahhüt edilen yatırım kredilerinde, kredinin kullanılmamış bakiyesi üzerinden alınan ücrettir. Taahhüde uymama ücreti, kredi tahsis ve kullandırım aşamalarında ticari müşterilerce taahhüt

edilen şartların yerine getirilmemesi halinde alınan ücrettir. Ticari müşterilerce kullanılacağının taahhüt edilmesine rağmen süresi içerisinde kredinin kısmen veya tamamen kullanılmayıp iptal edilmesi halinde, iptal edilen kısım üzerinden alınan ücret de bu kapsamdadır.

1.3.3. Gayri Nakdi Kredi – Dönem Ücreti: Akreditif ile banka kabul ve avali dışındaki dış ticaret kapsamında alınan gayri nakdi krediler ile diğer her türlü gayri nakdi kredi kullandırımlarında verilen garanti hizmetinden dolayı oluşan risk karşılığında alınan ücrettir.

1.3.4. Gayri Nakdi Kredi – Garantörlük Ücreti: Bankanın ticari müşterilerine projeli konut/işyeri kredileri kapsamında kullandırdıkları gayri nakdi kredilerden kaynaklanan risk karşılığında alınan ücrettir.

1.4. Kapama

1.4.1. Nakdi Kredi – Erken Ödeme Ücreti: Krediye yapılan erken anapara ara ödemesi, vadesinden önce kredinin tamamen kapatılması veya kredi taksitinin gününden önce ödenmesi durumunda alınan ücretlerdir.

2. Dış Ticaret

2.1. İthalat İşlemleri

2.1.1. Akreditif Açılış Ücreti: Akreditif kullandırımlarında oluşan risk karşılığında açılış için tahsil edilen ücrettir.

2.1.2. Rezerv/Uyuşmazlık Ücreti: Akreditif/banka ödeme yükümlülüğü (BPO)'ya uygun olmayan evrak/veri ibrazı yapıldığında, sürecin sekteye uğramaması, rezerv kaydının kaldırılabilmesini teminen ilave veri veya vesaik ile desteklenmesi süreçlerinde, muhabirden tahsil edilecek komisyonun müşteri tarafından ödenmesinin istendiği durumlarda, müşteriden tahsil edilen ücrettir.

2.1.3. Ön İhbar Ücreti: Gayri nakdi kredi kullandırımlarında verilen garanti hizmetinde oluşan risk karşılığında ön ihbar için tahsil edilen ücrettir.

2.1.4. Aval/Kabul Ücreti: Gayri nakdi kredi kullandırımlarında oluşan risk karşılığında aval/kabul için tahsil edilen ücrettir.

2.1.5. Vade/Tutar Değişiklik Ücreti: Devam eden gayri nakdi kredilerde talep edilen vade uzatımı, tutar artırımı işlemlerinde ilgili işlemin gerçekleştirilmesi için tahsil edilen ücrettir.

2.1.6. Poliçe Kabul Ücreti: Müşteri kabullü işlemlerde ibraz edilen poliçenin kabul süreci için alınan ücrettir.

2.2. İhracat İşlemleri

2.2.1. İhbar Ücreti: Akreditif, banka ödeme yükümlülüğü (BPO), garantili akreditifin (Stand-by akreditif, gelen harici garanti, gelen kontr-garanti vb.) müşteriye veya başka bir bankaya ihbar edilmesi durumunda alınan ücrettir.

2.2.2. Teyit Ücreti: Akreditif, banka ödeme yükümlülüğü (BPO), garantili akreditif (Stand-by akreditif) işlemlerinde amir banka ve amir bankanın ülke riskine göre ödeme garantisi verilmesi nedeni ile alınan ücrettir.

2.2.3. Vade/Tutar Değişikliği Ücreti: Devam eden işlemlerde vade uzatımı, tutar artırımı taleplerine istinaden tahsil edilen ücrettir.

2.2.4. Vadeli Ödeme Ücreti: Vadeli akreditiflerde yükleme zamanından ödeme vadesine kadar geçen süre için alınan ücrettir.

2.2.5. İskonto Ücreti: Vadeli ihracat alacağının erken ödenmesi karşılığında tahsil edilen ücrettir.

2.2.6. Tahsil Ücreti: Dış ticaret işlemlerinde tahsil için gönderilen vesaike aracılık edilmesi hizmetleri için alınan ücrettir.

2.3. İthalat/İhracat Ortak İşlemleri

2.3.1. Vesaik İnceleme Ücreti: Akreditif, harici garanti, kontr-garanti, Stand-by akreditif, vesaik mukabili, kabul kredili vesaik/mal mukabili işlemlerinde gelen ve giden vesaikin incelenmesi için alınan ücrettir.

2.3.2. Değişiklik Ücreti: İşlem tutar ve vadesi dışında kalan, kredi riski içermeyen değişiklikler için tahsil edilen ücrettir.

2.3.3. İşlem Ücreti: Dış ticaret işlemleri dosya açılışında operasyonel süreçlere istinaden alınan ücrettir.

2.3.4. Muhabir Banka Masrafı: Dış ticaret işlemlerinde muhabir banka masraflarının müşteri tarafından karşılandığı durumlarda, peşinen ya da muhabir tarafından talep edildiğinde tahsil edilen ücrettir.

2.3.5. Ödeme Ücreti: Dış ticaret işlemlerinde gelen bedelin müşteri hesabına ödenmesi veya giden ödeme/ithalat transfer işlemleri sırasında tahsil edilen ücrettir.

3. Nakit Yönetimi

3.1. Tedarikçi Finansmanı ve Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS)

3.1.1. Tedarikçi Finansmanı ve DBS Ücreti: Ana firma ve tedarikçiler (satıcılar) ile bayilerden (alıcılardan) operasyonel süreçler karşılığında alınan ücrettir.

3.1.2. Tedarikçi Finansmanı ve DBS Dönem Ücreti: Mal ve hizmet satışı kapsamında gerçekleştirilen bayi, distribütör ya da müşterilerinden olan alacakların otomatik olarak

bayi/müşterilerinin hesaplarından tahsilatı ve varsa tahsilât garantisi için ana firmadan ve/veya bayiden alınan ücrettir.

3.2. Mevduat, Katılım Fonu ve Kıymetli Maden Depo Hesapları

3.2.1. Para ve Kıymetli Maden Yatırma/Çekme Ücreti: Hesaba para ve kıymetli maden yatırma/çekme işlemlerinden alınan ücretlerdir.

3.2.2. Başka Kuruluş ATM'leri/Ortak ATM'lerden Yapılan İşlemler Ücreti: Başka kuruluş ATM'lerinden/ortak ATM'lerden ticari müşterilere verilen hizmetler karşılığında alınan ücrettir.

3.3. Para ve Kıymetli Maden Transferleri

3.3.1. Elektronik Fon Transferi (EFT) Ücreti: EFT gönderim işlemleri karşılığında alınan ücrettir.

3.3.2. Havale Ücreti: Havale gönderim işlemleri karşılığında alınan ücrettir.

3.3.3. Uluslararası Fon Transferi ve Mesajlaşma Ücreti: Giden ve gelen uluslararası fon transferi ve SWIFT benzeri mesajlaşma işlemleri karşılığında alınan ücrettir.

3.3.4. Kıymetli Maden Transferi Ücreti: Kıymetli maden transferi karşılığında alınan ücrettir.

3.3.5. Fast Ücreti: FAST gönderim işlemleri karşılığında alınan ücrettir.

3.4. Kiralık Kasa

3.4.1. Kiralık Kasa Ücreti: Kiralık kasa hizmetleri karşılığında alınan ücrettir.

3.5. Aracılık Hizmetleri

3.5.1. Aracılık Ücreti: Üçüncü kişilerin fatura tahsilatı, şans oyunu ödemeleri gibi işlemlerinde tahsilatlarına aracılık yapılan taraflardan alınan ücrettir.

3.6. Belge ve Bilgilendirme

3.6.1. Belge ve Bilgilendirme Ücreti: Ticari müşterilerin anlık ya da periyodik olarak hesap özetleri ve hesap araştırma talepleri için tahsil edilen ücrettir.

3.7. Çek İşlemleri

3.7.1. Çek Defteri ve Çek Düzenleme Ücreti: Çek defteri teslimi ile seyahat çeki, bloke çek, garantili çek ve hediye çeki/kartı gibi özel nitelikli çek düzenleme işlemi karşılığında tahsil edilen ücretlerdir.

3.7.2. Çek İade Ücreti: Tahsile/teminata verilen çeklerin bankadan iadesi istenmesi durumunda yapılan operasyonel işlemler karşılığında alınan ücrettir.

3.7.3. Çek Tahsilatı Ücreti: Çek tahsil işlemleri ile yabancı banka çeklerinin iştira edilmesi işlemleri için tahsil edilen ücrettir.

3.7.4. Çek Belgelendirme ve Düzeltme İşlemleri Ücreti: Karşılıksız çek belgelendirme ve düzeltme işlemlerinden alınan ücrettir.

3.8. Senet İşlemleri

3.8.1. Senet Bilgilendirme Ücreti: Tahsile/teminata alınan senetlerin akıbetleri hakkında keşideciye/hamile iletilen bilgilendirmeler karşılığında alınan ücrettir.

3.8.2. Senet İade Ücreti: Tahsile/teminata alınan senedin hamil tarafından bankadan geri alınması veya senedin protesto edildikten sonra hamile iade edilmesi durumunda tahsil edilen ücrettir.

3.8.3. Senet Protesto İşlemleri Ücreti: Ödenmeyen senetlerin noterde protesto ettirilmesi ve protestolu senedin ödenmesinden sonra protesto kaydının kaldırılması için alınan ücrettir.

3.8.4. Senet Tahsile Alma Ücreti: Senetlerin tahsile alınması karşılığında alınan ücrettir.

4. Ödeme Sistemleri Süreci

4.1. POS Ücretleri

4.1.1. POS Yazılım/Donanım/Bakım Ücreti - Fiziki POS: Üye işyerlerine tahsis edilen Masaüstü/Mobil/Dial-up/ADSL/IP/ÖKC (yazar kasa POS) vb. cihazlar ile aksesuarların (Pinpad, QR okuyucu vb.) tedariki, kurulumu, bakımı, onarımı, yazılım güncellemesi hizmetleri için tahsil edilen ücrettir. Hesaptan hesaba işyeri ödemeleri için ticari müşterilere tahsis edilen cihazların tedariki, kurulumu, bakımı, onarımı, yazılım güncellemesi hizmetleri için tahsil edilen ücret de bu tanım kapsamındadır.

4.1.2. POS Yazılım/Donanım/Bakım Ücreti - Sanal POS: Üye işyerlerine tahsis edilen Sanal POS yazılımlarının tedariki, kurulumu ve yazılım güncellemesi hizmetleri için tahsil edilen ücrettir. Hesaptan hesaba işyeri ödemeleri için ticari müşterilere tahsis edilen yazılımların tedariki, kurulumu ve güncellemesi hizmetleri için tahsil edilen ücret de bu tanım kapsamındadır.

4.1.3. Kayıp/Hasarlı POS ve Aksesuar Bedeli: Banka tarafından üye işyerlerine tedarik edilen POS ve ilgili cihaz ve aksesuarların, işyeri tarafından bankaya iade edilmediği veya kullanıcı hatası sebebi ile hasara uğradığı durumlarda tahsil edilen ücrettir. Hesaptan hesaba işyeri ödemeleri için ticari müşterilere tedarik edilen cihaz ve aksesuarların, ticari müşteri tarafından bankaya iade edilmediği veya kullanıcı hatası sebebi ile hasara uğradığı durumlarda tahsil edilen ücret de bu tanım kapsamındadır.

4.2. Üye İşyeri Ücretleri

4.2.1. Üye İşyeri Ücreti Peşin/Taksit: Peşin (tek çekim) ve taksitli mal veya hizmet alımları karşılığında üye işyerinden alınan ücrettir.

4.2.2. Bloke Çözüm Ücreti: İşlem tutarının, taraflarca belirlenen tarihten önce üye işyerinin talebi doğrultusunda serbest kullanımına aktarılması halinde tahsil edilen ücrettir. Hesaptan hesaba işyeri ödemeleri kapsamında ticari müşterinin talebi doğrultusunda gerçekleştirilen bloke çözüm işlemleri karşılığında alınan ücret de bu tanım kapsamındadır.

4.2.3. Hesaptan Hesaba İşyeri Ödemeleri Ücreti: Hesaptan hesaba işyeri ödemeleri kapsamında mal ve hizmet sunan ticari müşteriden alınan ücrettir.

4.3. Ticari Kart ile Yapılan İşlemler

4.3.1. Ticari Kart Üyelik Ücreti: Kart programının işletim maliyeti, operasyonel maliyetler, bilgi işlem maliyeti ve ödül ve indirim gibi avantajların sunulmasından kaynaklı maliyetler için tahsil edilen ücrettir.

4.3.2. Nakit Avans Ücreti: Ticari kart sahibinin ticari kartına tahsis edilen limit üzerinden nakit avans/taksitli nakit avans kullanmasına istinaden tahsil edilen ücrettir.